

A TENGERPART

Napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefón 224. szám.

Előfizetési ár:

Évesre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatali mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A toll és a lelkiismeret.

Fiume, július 23.

A szusáki magyarellenes horvát legénykedés szépen lezajlott, amelynek nyomán azonnal megállapíthattuk, hogy annak nem volt oly nagy hordereje, mint aminőnek azt maga Supilo — főképpen pedig az ő üres szülővegeit — föl akarta tüntetni. Már maga a szusáki horvát népség se akkora nagy tényező a politikai küzdelmek pályáján, hogy annak egy-egy mozgalmából az egész horvát helyzetre következtessünk. A szusáki horvát nép, jöhet az Barcsics Erazmus képviseli, nem visz valami nevezetesebb szerepet a történelemben, ha csak a horvát történelem kicsiny és gyenge keretét vesszük is tekintetbe.

Es íme, a fővárosi sajtó mégis úgy ír a szusáki „nagy” népgyűlésről, mintha a körül fordulna meg az egész meggabalyodott magyar-horvát politika. És csakugyan fontosságot nyer ez a lényegtelen népzajlás kísérelt a magyar sajtó segédletével. Csaknyomán nagy horderejűvé válnak a gyilokkal promenádózó Supilo képviselő ur kijelentései, amit ő maszlag gyanán adogatott be az ő horvát híveinek s amin kapva-kapott a magyar sajtó is.

A nagy magyar sajtó, hangsúlyozzuk, lehetőleg lelkiismeretes jár el a szusáki esetek közzétételével, mert — nem ismeri az itteni körülményeket, nem tudhatja, hogy Szusák föllángolása csak mesterségesen van felszítva, nem a saját hevetől izzik, sőt már a Supilóék beszédjének is kereshetjük a hatását, nincsen

sehol, s az a nagy „tudósítás”, ami a szusáki eseményekről felküldődött egy esti fővárosi lapra, amelynek a tudósítását átveitek a reggeli újságok is, *Supilo ur diktálása folytán keletkezett!* Supilo ur diktálására, aki beadván a népnek az ő politikai bájtalát, arra is gondolt, hogy üdvös dolog volna magát fölfelé is biztosítani még, mert úgy fordulhat, hogy a cserbenhagyottakra is lehet még szükség a jövő időben. Így Supilo ur két lovon szeretne lovagolni egyszerre s amíg az egyik lovat szerencsésen fölleli a jóhiszemű horvát népből, addig a másik lovat valami szerencsétlen magyar újságíróban találta föl, aki szívesen elhisz minden olyat, amit leereszkedő kézszerítések közepette hazudnak neki, vagy aki maga sem törődve azzal, mi siklik ki tollából, csupán azon iparkodik, hogy a kiszemelt újság-áldozat mentől több nyomtatott sort közöljön s így az úgynevezett „tisztelet”-díj mentül tekintélyesebb legyen.

Mert mi történt tulajdonképpen a szusáki horvát népgyűlés Budapesten? Egyszerűen az, hogy *Supilo ur beszédjéből véletlenül, oh tisztán véletlenül, kifelelte a tudósító* — akit nem vagyok szerencsés még ismerni — *azokat a kijelentéseket, amik Supilo urnak egyszersmindenkorra útját szegnék fölfelé.* Kitelejtődtek az ő hatalmas — megfontolva mondott — államellenes kirohanásai, amit az *állam egysége ellen elkövetett merényletnek nevezünk.* A budapesti tudósítás például nem tartalmazza a következő, Supilo ur által eldörgött s tőlünk feljegyzett szavait:

Ti naptól barnult, szőköt legények,
Kiknek ekéje már a vízre tévedt —
Ti már föld nélkül betegek vagytok,
Mint a fa, amely sohasem hajtott!

Ungvári Mór.

Ada.

Írta: Halm C.

A férfi és nő mar jóideje mentek némán egymás mellett. Befordultak egy utcába s a folyamannak tartottak, mert meg akarták nézni a jégzajlást.

— Miért? — kérdezte végül a férfi zord hangon. — Játékot akar velem üzni? Vagy mit jelentsen ez? Filiszteres aggodalmait vannak? Vagy mi hát?

— Filiszteres aggodalmaim? Ó, nem. Amit maga annak nevez, arról már rég leszoktam. Tudja, egy színész nő! Kivülállónak érzem magamat a polgári morálon. Vagy azt hiszi, hogy azért nekem nincs morálom?

— Ez nekem nagyon magas, — mondá a férfi bosszankodva.

Az asszony felsóhajtott. Némán értek a folyamhoz. A víz, mely különben nagyon alacsonyán szokott folyni, most földuzzadva, vad áramlattal hömpölygött tova. A jégablak furesán zizegtek, mikor egymáshoz surlódtak s egymás fölé akartak kerülni.

Seltennek hátra kellett kapnia a fejét, ha Adát oldalvást látni akarta, mert a lámpától árnyék esett a nő arcára. Nagyon szép, fia-

... ma nincs több szó a horvát nyelv sérelméről, hanem Horvátország jogairól és Horvátországnak Magyarországtól való különválásáról.

Később ugyancsak ez a kifejezés ismétlődik:

„Addig nem szűnik meg a harc a magyarok ellen, amíg Horvátország nem lesz teljesen szabad és független Magyarországtól.”

Viszont oly tónusban van megszerkesztve a tudósítás, hogy abból a horvát képviselő-agitátorok törvényes alapon álló igazsága tűnjek elő. Mintha csakugyan jogért, elrabolt jogért harcolnának a magyarok ellen, akik az ő szabadságukban gázolva akarják nemzeti nagyságukat elérni.

A budapesti magyar sajtó pedig beleugrik ebbe a csapdába, önönmaga vág utat visszafelé a nagygyá növesztett horvát nemzetiségű hazaárulóknak, amíg ezek izgatván az állami egység ellen, alulról is jól megerősítik magukat. A szolgálai toll és a lelkiismeret hiánya az ilyen beszédek színt a fővárosi lapokban, amik a mi szegényünkre válnak és a horvát lázítóknak adnak akaratlanul is igazat. A külföld pedig nyakra-főre mond reánk itéletet. Pedig ennek az oka mindössze az, hogy nem lehet éjjel-nappal azon örködni, hogy a toll számot vessen, mielőtt írásba fogna, a lelkiismerettel is. De hát nagy baj az, hogy nemcsak a politikai beszédeket mondják el tendenciózusan, de a *híradás is* gyakorta ezéltatos számitgatáson alapul.

K. N.

tal nő volt, de a szája körül egy vonás azt mutatta, hogy már ismeri az életet.

— Menjünk a hidra.

— Menjünk, — mondá a nő.

— Hát mi is a maga morálja? — kérdezte hirtelen Seltén. — Egy férfit orránál fogva vezetni, játszani vele?

A nő válaszolni akart valamit, de mégis hallgatott.

Meg kellett állniok. A hidhoz vezető utat egy hosszú lánc zárta el. Vonatot vártak. Most a hid dübörögni kezdett. Szikrákat hányva rohant el a vonat. Azután csak az utolsó kocsi vörös lámpása látszott. Ada utána nézett. Sejtelmes vágyakozás fogta el s ettől nagyon elszomorodott.

A lánc csörögve esett le a kövezetre. Lassan mentek végig a hidon. Eppen ott álltak meg, hol az egyik pillér merészen előre nyújtotta a folyamba talapatának jégtörő hegyes orrát. Egy hatalmas jégtábla epp akkor uszott neki, morajló zajjal ütődött bele, s azután egy pillanatra megállt. Egyszerre szétvált s jobbra-balra eluszott a pillér mellett.

Selten félig öntudatlanul, közönyösen nézte.

— Miért játszik velem? — kezdé újra.

— Ugy adja, mintha előttem senki sem lett volna.

— Eddig meg csak egy emberé voltam,

— mondá Ada halkán, — s azt szerettem.

— Engem persze nem szeret.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Kivándorlók.

Usznak nagy hajók és ülnek rajta
Gondba borultan, fejük lehajtva,
Hazát cserélő magyar utasok.
Ki földjét, házat vagy már eladta,
Vagy asszonykézen bitangul hagyta!

Ti naphoz szokott, barna legények;
Tengeren túl nehéz az élet.
Kincsért indultok, de *kint* arattok.
Gond elől tértek s új gondolhoz értek!

S így aratáskor a szívetek fáj majd.
Az ősi földnek, a nádas háznak
Emléke tépi beteg lelketek,
S az izzó gyárban szellemek járnak.

Es szellő helyett tűz pattan rátok,
Idegen ajkáról felszisszent átok.
S ti lézkebhagyott hűtlen madarak:
Oh, hogy jönnétek, haza szállnátok!

S nem lehet többé! Hisz már a másé
A mező, azon már új gazda arat!
A régi gazda meg új szokásé,
De érzi már, hogy lelke *itt* maradt!

Dollár tán kerül — de el is gurul —
Es minden dollárt könnyel szereztek,
Mig álmodtok a fehér falukról
Ahol már állnak a buzakeresztek.

Közös háztartás.

Fiume, július 23.

A fiumei közönség bizonyára olvasott már arról az épp olyan fontos, mint életrevaló újításról, amelyet Nagybecskerek városának találatékony eszű polgárai a közelmúltban létrehoztak, tudniillik a *közös háztartásról*.

Már a neve is bizalmat keltő. A mai horribilis élelmiszer-árak, amelyek folyton nőnek tovább, a szintén magas tüzelőszer-árak, végül a mai, tetőpontjukat elért eseléd-mizériák szinte rákenyszerítenek minden családot, illetőleg háziasszonyt, hogy valami uton-módon segítsenek magukon. Kiválóan érdekli ez a kérdés a tisztviselő-osztályt, amelynek a megélhetési viszonyai, különösen itt Fiumében, feltűnően kedvezőtlenek. A tisztviselők majdnem egész jövedelmét az élelmiszerek beszerzésére veszi igénybe, számtalan más kiadásra gyakran egyáltalán nem telik.

Egy pillanatig sem kételkedünk tehát, hogy a nagybecskerekiek eszméje nálunk is határozottan hívekre fog találni, annál is inkább, mert mint örömmel értesülünk, a nevezett városban ez az intézmény kitűnően bevált és máris számos család élvezi annak hasznát.

Temesvárott, valamint Pozsonyban is mozgalom indult meg a közös háztartások eszméjének megvalósítására, jelöl annak, hogy mennyire méltányolják e városok polgárai is ez intézmény fontosságát.

Nemesak takarékos, de rendkívül kényelmes és kellemes is a közös háztartás. Holgyeink a főzés és a háztartás sok többigondját mellőzve, jobban foglalkozhatnak a gyermekeik nevelésével, kézimunkával, irodalommal stb., szóval, egész más életet élhetnek. Továbbá rendkívül emelné ez eszme megvalósulása a magyar családok egymashoz való viszonya sokkal szívélyesebb lenne, mint most.

Egy háztartás-ellenőrnek, aki a bevásárlást végzi és a könyveket vezeti, továbbá egy

— Azt hiszem, szeretem, csak azt nem tudom, hogy nemes ember-e?

Ezt oly naívan mondta, hogy a férfi elnevelte magát.

— Ahá! most ráterünk a vetélytársamra, a feketefürtű költőre. Mondja, csak Ada, mit talál azon az ostoba kamaszon?

— Ne beszéljen így róla. Nem ártana, ha némely előnye magában is meglenne. Fiatal, eretlen gyerek ugyan, de törekvő. Vagy nem szép, ha valakiről elmondhatjuk, hogy nagy czélok felé viszi az ambíciója. S talán eléri.

— Nagy czélok felé? — mondá Selten megvetőleg.

— Igen. De mit érdeklé az magát? Maga kereskedő, sok pénzt akar keresni. No meg hogy kissé sportol. De elég ez az életre?

— A sport erőssé teszi az embert, — mondá Selten a felső karjára ütve.

Ada elpirult.

Selten kihajolt a korlátlan s lenézett a zajló jégre. A szegény gyermek nagyon is művelt, nagyon is filozófus, gondolá magában. Itt argumentumokkal kell előállni.

— Lássá, Ada, ez kissé kómikus. Kinek lennének nagy czéljai? Nekem is, ezt bizvást mondhatom. Nézzon csak le. Tüdiük, hogy a pillér mozdulatlanul áll, de mégis azt hiszi az ember, mintha előfurakodnék a mozdulatlan jégtáblák közé. A hatás ugyanaz. Így van ez az életben is. Akar előretörékszik az ember a czélja felé, akár szilárdul megáll a lábán s vár, egyre megy. Csak az a különbség, hogy a ki egy egész életen keresztül szilárdan megáll egy helyen, az erősebb. Tudja, hogy mozgó jégtörők is vannak, kis gözösök, melyek ugyanazt végzik, mint ez a

szakácsnak, a kire a női személyzet is bízva van, céltudatos vezetése alatt áll a nagybecskerekéi közös háztartás és a tagok közül naponta egy-egy másik uriaszony végzi a felügyelő szerepét, aki a menük összeállításában is részt vesz. Képzeltetni tehát azt a változatosságot, amelyet ez a háztartás képes felmutatni, amennyiben minden nap más-más urinő izlése szerint étkeznek.

A közös háztartás nőlen urakat is szívesen lát tagjai között, már pedig, mint tudjuk, Fiumében számtalan olyan fiatalember van, aki az etkezéssel elégedetlen, mert hisz drága pénzért is leggyakrabban rossz ételeket raknak elébe.

Remélhető tehát, hogy lesznek városunk magyar társadalmának is agilis tagjai, akik e kitűnő eszmének üdvös voltát felfogva, azt örömmel felkarolják.

Részünkről szívesen megteszszük, hogy lapunkban erre vonatkozó cikkeknek, közleményeknek vagy felhívásoknak helyet adunk.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek —

A horvát izgatás.

Válaszok a szusáki handabandázásra.

Budapest, jul. 23. A szusáki népgyűlésen történt horvát kirohanások és lenyegetődzések dolgában ma kérdést intéztek Nagy Ferenc országgyűlési képviselőhöz és volt államtitkárhoz, aki kitűnő ismerője a horvát ügyeknek. Nagy Ferenc kijelentette, hogy a horvát bánt a horvát tartománygyűlésen nem lehet vád alá helyezni. Ha a horvátok az őszszel folytatják az obstrukciót, a koalíció és a kormány a legerélyesebben fog ellenük fellépni.

Budapest, július 23. Supilo Ferenc horvát képviselő a szusáki népgyűlésen mondott beszédében azt állította, hogy Szerényi József kézírata van nála, amely

pillér. De mikor az egész folyamnak a jege megindul ellenük, látná csak, hogy azok a gözösök mint menekülnek előlük. De nézze csak, milyen szilárdan áll ez a pillér. Ilyen az élet is. Több erő van azokban az emberekben, kik nyugodtan megvárják az élet zajlását, mint a zöld ifjancokban, kik elébe mennek s provokálják. S az erő, az minden.

Ada ragyogó tekintettel nézett rá.

— De hiszen ön... suttogá izgatottan.

Selten azonban karjai közé kapta s egy csókkal zárta le a száját.

— No kis bolondom, csakhogy végre megokosodtál! Most menjünk hozzád s főzz egy csésze teát. Nagyon át vagyok fáva.

Ada nem ellenkezett többé. Ahogy karoltva mentek, erősen hozzásimult s boldogan nézett fel férfias arczára.

Havazni kezdett. Nagy pelyhekben esett a hó a kövezetre s ott sárgásszürke péppé vált.

Selten felkapta Adát erős karjaiba s a lépcsőn felvitte a lakására. S a nő remegő kézzel simogatta meg havas szakállát s forró csókokkal borította az arcát.

Már késő éjszaka volt, mikor Selten az ablakhoz lépett s kinézett a sötétbe.

— Jer csak, Ada! A te poétád ott sétál fel-alá. Szegény ficzko, ilyen időben is itt csavarog az ablakod alatt.

Ada mosolyogva nézett le. Azután oda-simult Seltenhez, nedves szemekkel nézett fel rá s félig nyitott ajkait csókra nyújtotta fel hozzá.

azt javasolja a horvátoknak, hogy tiltakozzanak a vasutasok szolgálati pragmatikájáról szóló javaslat ellen. Ezzel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy Supilo képviselőnek ez az állítása nem felel meg a valóságnak. Szerényi államtitkár semmi ilyesféle javaslatot vagy indítványt nem tett a horvátoknak.

Budapest, jul. 23. Képviselői körökben mozgalom indult meg, hogy ha őszszel a horvát képviselők az obstrukciót folytatják, a horvát beszédeket sem jegyezni, sem az országgyűlési naplóban közölni nem fogják.

Halálra ítélt ügyvéd.

Karlsruhe, jul. 23. Az itteni törvényszék Hau Károly dr. előkelő ügyvédet, aki dugszdag anyósát meggyilkolta, hogy vagyonához hozzájuthasson, több napi izgalmas tárgyalás után halálra ítélte. Midőn az ítélet kihirdetése után a fogházörök az ítéletet vissza akarták kísérni a fogházba, több ezer főnyi tömeg rohanta meg a gyilkost és meg akarták lincselni. Katonáságnak kellett kivonulnia, amely csak nagynehezen tudta szétverni a felháborodott tömeget.

Nagy tűz Rozsnyón.

Rozsnyó, jul. 23. Ma itt egyszerre négy ház gyuladt ki és mind a négy porráégett. Az egyik ház mennyezete rászakadt egy tűzoltóra és agyonütötte.

A cigányok országsszerte garázdálnak.

Budapest, július 23. A gömörmezei-Berzete községből jelentik, hogy tegnap ou helyes nappal egy kőborló cigány-csapat behatolt a községi bíró házába. A bírót és családját félholtra verték és összekötötték, azután feltörték a község pénztárát és a benne volt pénzt elrabolták. Mire a falubeliek a gaztettet észrevették, a cigányok már elmenekültek. A csendőrség azonban nyomozásukra indult és Pelsüczön le is tartóztatta a rablóbandát.

Budapest, jul. 23. A dánosi rablógyilkosság ügyében folytatják a nyomozást. Ma délben Kecskemétről telefonon azt jelentették, hogy elfogtak ket cigányt, akik az országuton kőboroltak. Egyikük-nél egy véres zsebkendőt találtak. Később érkezett jelentés szerint ugyancsak Kecskemét környékén letartóztattak egy nagyobb cigánykaravánt is. Valószínű, hogy ennek a bandának része volt a minap elkövetett gyóni rablógyilkosságban.

Budapest, jul. 23. Tisza-Vezseny községben a csendőrség eltogott egy tizenkilencz főből álló cigánykaravánt, akik minden valószínűség szerint a dánosi rablógyilkosság tettesei. A cigányok a csendőrök láttára több véres tárgyat eldobáltak, de a nép összeszedte azokat és átadta a csendőröknek. A cigányoknál sok pénzt találtak. Az egész karavánt a rablógyilkosság színhelyére viszik és ott fogják kihallgatni őket.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

KÜLÖNFÉLE.

— **A kormányzó üdül.** *Ischl*-ből érkezett távirati híradás szerint *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzó tegnap odaérkezett és néhány hetet szándékozik üdülés végett ott tölteni.

— **Montecuccoli gróf Montenegró-ban.** *Cettinje*-ből jelentik: *Montecuccoli* Rudolf gróf tengerészeti parancsnok kíséretével vasárnap délután két órakor elutazott. A határig *Popovics* szárnysegéddel egy gárdafovasszá-
zad volt a vendégek [diszki-érete. Njegusban a vendégeket a fejedelem villájában teával és frissítő italokkal vendégelték meg. *Nikita* fejedelem délelőtt tizenegy órakor a Grand Hotelben ment, hogy *Montecuccoli* gróftól meglátogassa. A fejedelem leadta névjegyét, mert *Montecuccoli* nem volt otthon. A fejedelem *Montecuccoli* gróf tengernagynak a Danilo-rend nagyszalagját, *Beyer* és *Golkowszky* Valdemár lovag hajókapitányoknak a tisztí nagykeresztet, *Seelner* Lipót és *Fiedler* Pál fre-gattakapitányoknak a parancsnoki keresztet, *Heysler* Erik, *Pusspertl* György, *Drachenthal* Walwik és *Ende* Pál hajóhadnagyoknak a tisztí keresztet adományozta.

— **Szabadságon.** *Thierry* Alajos lovag, a helybeli kir. törvényszék elnöke, tegnap megkezdte nyári szabadságidejét. Távollete alatt *Keömley* Pál bíró fogja helyettesíteni. — *Termatsits* Kálmán, a dohánygyár igazgatója, két hónapi szabadságra megy s ez idő alatt *Bauer* Vincze aligazgató helyettesíti.

— **Gondnokság.** A városi hatóság gondnokság alá helyezte *Cosulich* Alfréd nyugalmazott tisztihelyettes s gondnokát *Duimich* Arturt nevezte ki.

— **Horti Pál hagyatéka.** A Bombay-ban elhunyt magyar művész, *Horti* Pál hagyatékát, amelyben sok értékes kép, rajz, főljegyzés és mindenféle gyűjtemény van, midőn megérkezett Fiuméba, itt nyomban zár alá helyezték. A fiumei révkapitányság értesítette a kultuszminisztériumot és a székesfőváros, hogy az egészségügyi szabályok értelmében a hagyatékot a zár alól csak ez év szeptemberében lehet föloldani. A művész hagyatékának átvetelére bizottság jön Fiuméba.

— **A «Tisza István» gőzös megke-rült.** A múlt héten az a hír jött Galaczból, hogy a Magyar Keleti Tengerhajózási Társaság «Tisza István» nevű gőzöse Galacz és Konstantinápoly között legénységével együtt elpusztult. A társaság budapesti igazgatósága már akkor valószínűtlennek mondotta a hírt, s most aztán ki is derült, hogy az állítólagos katasztrófa *nem történt meg.* A társaság ugyanis most azt az értesítést teszi közzé, hogy az elveszettnek hitt hajó tegnapelőtt szerencsésen Hamburgba érkezett.

— **Horvát vasutasok gyűlése.** Vasárnap délután 3 órakor a vasutas-szövetség fiumei kerületének horvát tagjai gyűlést rendeztek, amelyen szóváltottak a vasutas-pragmatikát. Egyben hangoztatták, hogy a vasúti szövetség itteni hivatalos helyéül Szusákot választászik. A gyűlés a rendőrség felügyelete mellett rendben folyt le.

— **Érdekes indítvány.** *Radó* Béla pénzügyi titkár vasárnap Budapesten a Newyork-kávéház különlőtermébe értekezletre hívta össze a budapesti allami tisztviselők egy részét. Arról tanácskoztak, hogy az amerikai rendszer mintájára az allami tisztviselők fizetésüket *ne hónaponként, hanem hetenként kapják meg,* miáltal az eladósodás veszedelmét elkerülhetik. Csupán lakásbérük fizetése történjek negyedévi előleges részletben. Az értekezleten mintegy százötven allami tisztviselő vett részt és számos hozzászólás után elhatározták, hogy fölkérik az Allami Tisztviselők Országos Egyesületét arra, hogy ezt az akciót vegye a kezébe es körlevélben tudakozódják az allami tisztviselőktől, vajjon a fizetés e módjátát helyeslik-e, vagy nem.

— **Nyáresti tengeri kirándulás.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság e hó 25-en, nyáresti kirándulást rendez «Tatra» nevű gyorsgőzössel a Quarnero-öbölben. Részletesebben holnapi számunkban fogunk e kirándulásról írni.

— **Jön a «Carpathia»** Mint Triesztből táviratozzák, a kivándorlókat szállító «Carpathia» Cunard-gőzös, amely Newyorkból jövet oda érkezett, ma este indult el onnan Fiuméba. A hajó tehát holnap reggel már kikötönkbe érkezik.

— **Uj műszaki részvénytársaság.** Mint Budapestről írják, a *Kuschnitsky és Grünhut* s a *Pick és Winterstein* műszaki czegek legközelebb fuzionálnak és e czéjből egy részvénytársaságot létesítenek.

— **Kirándulás a halálba.** Castelnouvóbból jelentik: *Zelenika* közelében tegnap délen hirtelen támadt zivatar következtében egy csónak, a melyben öt személy ült, felborult. Egy matróz uszva megmenekült. *Kriese* szarajevói tanár nejét a «Karl VI.» csatahajó legénysége megmentette, ellenben *leányát, továbbá fiát, Kriese Jozsef dr.-t és ennek nejét nem lehetett megmenteni.* Később a délután folyamán találták meg a holttesteket.

— **A «Croazia» öngyilkosa.** Megirtuk annak idején, hogy midőn a Magyar-horvát tengerhajózási társaság «Croazia» nevű gőzhajója a múlt héten dalmáciai utjáról visszafelé jött, egy ismeretlen utasa, aki Metkovicban szállott a hajóra, Spalato közelében a tengerbe vetette magát es nyomaifanul el-tűnt a habokban. Az öngyilkos e szavakkal dobta magát a tengerbe:

— Isten veled, Bosznia, nem foglak többé látni!

Mint a nyomozás kiderítette, az öngyilkos fiatalember egy szarajevói fakereskedő czegnél volt alkalmazva s most is a vállalat megbízásából utazott.

— **A «Columbia» katasztrófája** Lapunk tegnapi számának távirati rovatában már megemlékeztünk a «Columbia» gőzhajót ért katasztrófáról. A borzalmas hajóösszeütközésről a következő újabb távirati jelentések szólnak részletesebben: *Sanfranciscóból* táviratozzák: Ideérkezett jelentések szerint a «Columbia» személyszállító gőzös és a «San Pedro» gőzös a kaliforniai partvidék közelében összeütköztek. A «Columbia» elsüllyedt. *Száz ember a vízbe fullt.* Az összeütközés éjjel történt sűrű ködben. A «San Pedro» gőzös, mely firkományt szállított, közepén szelte kette a «Co-

lumbia»t, amely egy negyedóra alatt elsüllyedt. Később érkezett jelentések szerint a «Columbia» elmerülésekor *százötven ember vesztette életét, míg nyolcvan megmenekült.* A megmenekültek egyike azt mondja, hogy a vízbefultak között vannak *az összes asszonyok, akik a hajón utastak.*

— **Az abbáziai hajójáratok szaporitása.** A Magyar-horvát hajóstársaság közölni teszi, hogy tekintettel a nagy idegenforgalomra, abbáziai hajójáratát megszorítja, még pedig szentul Fiuméből Abbaziába az eddigi járatokon kívül naponként délután 2:30, 4:30 és 6:30 órakor, Abbaziából Fiuméba pedig délután 3:30, 5:30 és 7:30 óra-
kor is indul egy-egy gőzhajó.

— **Menetrendváltozás a buccari-fiumei hajójáratoknál.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság közölni teszi, hogy a buccari-fiumei hajójáratokban július 21-ével új menetrend lépett életbe, mely szerint a hajók hétköznapokon Fiuméből reggel 7:45 órakor, déli 12 órakor és délután 5:30 órakor, Buccariból pedig reggel 5 óra 45 perczkor, délelőtt 9 órakor és délután 2 óra 30 perczkor indulnak. Vasárnap és ünnepnapokon Fiuméből délelőtt 9, délután 2 óra 30 és este 8 óra 30 perczkor, Buccariból pedig délelőtt 7, délután fél 1 órakor és este 7 órakor indulnak a hajók.

— **Nyitva van az akvárium.** A Tengerészeti hatóság épületében levő halkiserleti állomás akváriuma, amelynek medenczéiben tengerünknek érdekes halvilága látható, most minden nap nyitva áll a közönség részére délelőtt 10—12-ig és délután 3—6 óraig. Vasár- és ünnepnapokon az akvárium csak délelőtt tekinthető meg a szokott órákban. Belépődíj nincs.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-elárusító üzletben, Vinc. de Domini-utca — A m. kir. dohánygyártósságban, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo líkőr üzletében, Deák-Corso. — Devescovich Gior. trafikban, Riva Szápáry. — Barbis Gior. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápáry, Adria-palota.)

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

CIGALE tengeri fürdő
LUSSINPICCOLO mellett.

PROSPEKTUS KIVÁNATRA.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4 1/2% netto kamatot

terít meg mátol kezdve feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrassy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecsékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

Szoba és czimerfestő vállalat.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Via del Pino 9. szám** alatt czimer-, szobafestő és mázoló-üzletet nyitottunk.

Elvállalunk szoba- és díszletfestést, mázolást a legegyszerűbb kivitelűtől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-czimtblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel

Kurz Frigyes és tsa

Via del Pino 9. szám.

„OLIMPO“ CINEMATOGRAF

Via Germania 11. sz. Braida.

Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek.

Kiváló Ujdonságok:

A rendőrség kutyái.

A megtámadott kocsiposta.

A durezás fiu stb. stb.

Belépti díj:

I. hely 40 fill. II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felet fizetik.

Magyarok itt találkozzunk!

Kovács J. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg étkek.

Frissen csapolat sör.

Mérsékelt árak.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIÁBAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha

Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Friedrichshof

szálloda és pensio

Villa Heim - ABBAZIA.

Gyönyörű árnyas kert és bekerített saját tengeri fürdővel.

Modern berendezés. — Egész éven át nyitva.

Tulajdonos: HEIM F.

a Bumei Deák szállónak 20 év óta tulajdonosa.

LOVRANA Pension Jeanette

(Abbazia mellett)

KÖNIGSVILLA

elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.

Kitűnő konyha.

Magyarok kedvenc lakhelye

Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

LOVRANA.

Elsőrangú ház a mbló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.

Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

Tivoli Szálloda és Pensio

lőici-ben, Abbaziától 10 percznyire

Gyönyörű, kiránduló hely uszonákra.

Naponta friss halak, magyar gulyás és sült liba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: Barth G. E.

Bristol Pensio

Riviera Pensio

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. --- Minden szükséges kényelem. ---

PROSPEKTUS

Csizmás Demeter Catti György utóda

fiúmei első magyar fodrász

VIA ADAMICH 2., az Európa szállóval szemben

készít mindennemű hajmunkát jutányos áron, úgy mint parókat, hajfonatot és mindenféle hajdiszt.

Bel- és külföldi illatszerek, a legjobb hajhullás és korpaképződés elleni szerek kaphatók.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvíz, toalettesszettek és szépitőszerek, stb. stb.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria 1. sz. Zmaics-ház.

Készít:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. Kifogástalan szabás.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

fogműterme, az Adamich-ter sarkán Via Lido

2. II. emel. (Rinaldi ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6,

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végeztet.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás. Aranykoronák; szájpadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucsuk- és smaltol-fogsorok. Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs keményítőgyár részv. társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség fénykeményítő táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-ter 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának

(Gyár Budapest-Kőbánya).

fiúmei főraktára.

Iroda: Ürményi tér 6. — Jéggyár: Canale utca, Steinmann-ház. — Telefon szám 226

Gyógyhatású DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palaczkot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márcziusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palaczkot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak.

Bárhova házhoz is történik szállítás.

Detail elárúsító helyek:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Pro-lungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

Mindenkor friss csapolás

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: Scala Ferdinánd; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Bathányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-ter 6.